Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Can Panyella

Gelida

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Carretera de Sant Llorens d'Hortons, entrada polígon industrial de Can Penyella.
Alçada:	111

Coordenades:

Latitud:	41.446035792531
Longitud:	1.865342259407
UTM Est (X):	405219
UTM Nord (Y):	4588895

Classificació

Número de fitxa	08091 - 153
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVI - XVIII - XX
Autoria de l'element:	Desconeguda
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	L'edifici ha estat completament restaurat per reconvertir la masia en un hotel restaurant. Malgrat la transformació de l'espai, l'elevació d'un pis en algunes parts, algunes estructures originals han estat respectades o com a mínim se'n pot seguir la traça i són reconeixibles, en un intent de fer compatibles les modificacions contemporànies per al nou ús residencial / turístic.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	BCIL / Immoble / 8355-I / Sòl de Protecció Especial de la Vinya (Pla territorial Metropolità de Barcelona, Pla Director Territorial de l'Alt Penedès)
Data aprovació:	dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari	
Generalitat i altres	

inventaris	Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2686
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial - productiu
Titularitat	Privada
Titular:	000606800DF08H0001ZA
Autoria de la fitxa	Martí Picas. INSITU SL
Data de registre de la fitxa:	dj., 16/05/2024 - 16:13

Descripció

Can Penyella és una de les masies històriques del municipi de Gelida.

L'estructura principal de la masia és rectangular, tenint en compte que disposa de tres edificis adossats, sent el del centre el cos principal i que corresponia a la masia pròpiament amb una estructura basilical tradicional. Els altres dos edificis correspondrien a coberts propis del mas, un dels quals correspondria a quadres o similar, i l'altra al celler segons l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Tots ells amb coberta a doble vessant de teula.

La masia pròpiament, estava composta per planta baixa, pis sota teulada. La façana principal del mas s'identifica pel gran portal adovellat que ara centralitza l'entrada a l'hotel. També es visualitza a la façana algunes finestres originals amb llinda i brancals de pedra tallada. A l'interior l'espai estava distribuït amb una gran sala repartidora dels espais de la planta baixa i les habitacions al primer pis. El cobert / celler sembla que havia allotjat fins a seixanta botes i tres cups.

Altres espais de la masia eren l'era que ocupa un espai central i també consta que havia tingut un foc de rotllo, del qual se n'ha perdut gairebé tota la traça. Resten visibles alguns panys de paret a la zona de l'era que mostren encara el parament de pedra vista. En el cas del cobert, de les quadres, s'observa una gran porta amb arc rebaixat de maó, que més o menys correspon a l'estructura original, però lleugerament ampliada i rematat amb maó contemporani. A sobre, la finestra original ha estat tapiada, i s'ha col·locat algunes rajoles contemporànies (a l'estil de les antigues rajoles d'oficis) que mostren el procés de fabricació del vi, en el punt on hi havia l'obertura.

A la zona d'entrada de l'hotel, s'hi poden veure algunes portes i finestres amb llinda de pedra original més. En general, el conjunt està decorat amb diferents elements de tradició agrícola.

Observacions:

Seqüència dels cognoms del mas segons Rovira:

AGH: Ricolf (s. XIII-XIV), Pujol (s. XIV), Codorniu (s. XIV-XV), Penyella, de Begues, (s. XV-XVIII), Romagosa, del Mas Lledoner de Vallirana, (s. XVIII-XX). Venda: Anguela (masovers) (s. XX).

Història

L'historiador gelidenc Ramon Rovira ha estudiat a fons la història de la masia, identificant-ne les primeres mencions documentals del mas al segle XIII. Això ha estat possible a través de la documentació conservada

al Mas Lledoner de Vallirana. A finals del segle XVIII, aproximadament el 1763, Maria Penyella i Bellagarda la qual era hereva de Can Penyella, es va casar amb un membre de la família Romagosa de Lledoner. Aquesta masia també se li han atribuït d'altres denominacions com: Lo Mas Martí.

La casa, que ja hauria existit, probablement, durant els segles XIII o XIV, al llarg del temps s'ha anat ampliant amb annexos fins al segle XIX o principis del XX. En l'actualitat, després de ser restaurada, s'ha convertit en un restaurant, mentre que les terres adjacents s'han anat transformant en un polígon industrial. El casal destinat a l'habitatge així com el del bestiar mostren característiques que són pròpies del segle XV gràcies als portals adovellats i les finestres tallades.

A partir de la genealogia de les famílies que havien estat propietàries del mas, Rovira ha reconstruït la història del lloc. Cal remarcar que aquesta masia ha tingut diversos propietaris. Des de l'any 1230, Can Penyella ha passat per diverses mans, des dels Ricolf als Pujol. A mitjan segle XV passa a mans dels Penyella, fins a l'enllaç matrimonial amb els Romagosa al segle XVIII. Els Romagosa, amb arrels documentades des del segle XIII, són una presència notable en diverses masies de la comarca. Finalment, als inicis del segle XX, els Anguela, originaris d'Alió, van adquirir la propietat després de ser masovers de la família Romagosa.

Bibliografia

AAVV (1986). Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. L'Alt Penedès. Generalitat de Catalunya.

ROVIRA, Ramon (2018). Occitans a Gelida durant els segles XVI i XVII (Alt Penedès). Quaderns Gelidencs d'Història i Societat – 3. Ajuntament de Gelida.

Enllaços d'interès:

Can Penyella - Ramon Rovira - Gelida.org
Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya

HOTEL

can ramuga
HOTEL

HOTEL